

FRIED ISTVÁN

Néhány gondolat

MIKLÓSSY MÁRIA KATALÓGUSALBUMA LAPOZTÁN

A sepsiszentgyörgyi művésznő szépen kiállított katalógusa varázsos színvilágról, részint az expresszionizmussal érintkező „kiáltás-művészetről”, részint bensőséges, harmóniát vágyó gondolatiságról hoz hírt. Szín és gondolat: nehezen és önkényes értelmezéseknek tág teret nyitó szembesítés, amely ugyanakkor különmemű (művészi) tényezők összeláthatóságát igyekszik elősegíteni. Miklóssy Máriának elsősorban a szín a gondolatközlés eszköze, a tér-megjelenítése nemkülönben, egyben világszemlélet közvetítője is. Ezek a színek küzdelmesen lakályossá képesek tenni a világot, amelyben minden cselekvés, minden figura nemcsak önmagának megjelenítője, hanem viszonylatokat, létben elfoglalt helyet (vagy annak kísérletét) jelöl. Szokványos drámaisággal aligha lehetne jellemezni Miklóssy Mária képeit, hiszen ezek a drámák nem olvashatók le a képekről, a drámaiság rejtve marad, és éppen ebben a rejtettségben határolódnak el a sematizálódó allegorizálás vagy a látványosan megnyilatkozó fenyegetettség-érzés képbe, térbe foglalásától. Miklóssy Mária képein a maszkok valóban maszkok, úgy határoldok, hogy lehetővé teszik a visszafelé és az időben előre való elgondolást. Azaz akképpen „világszerűek”, hogy látásukkor az antik tragédiák előadóit is megsejthetnők, de egy pszichoanalitikus az önnön szorongásai elől rejtőző személyiség elfedő manővereiről adhatna számot. Az *Egy csésze kávé* első megközelítésben az, ami; továbbgondoláskor azonban a kontempláció idejére utalhat, a színnel érzékeltetett, kissé elvonatkoztatott háttér akár a világ is lehetne, amelyben a női figura merengése (ki tudja, hová merült el szép szeme világa, mi az, mit kétes távolban keres?) jelentések megfogalmazódását indíthatja el. Az *Elveszett múlt* négy képen képviselteti magát, a négy kép egymásra látszik utalni, és mintha a tűnt Édenről panaszkodna, amely lehet a tűnő ifjúság, de lehet az elveszített Paradicsom is, de lehet egy művészi-festői váltásnak jelződése, amely olyan értelemben válság, hogy a művész valamin túllép, valamit elhagy, s valami, egyelőre ismeretlenhez kerül közelebb. Magyarul kissé zavarba ejtő cím: Túlzó képzeletű táj, szerencsére románul is németül kevésbé az: Peisaj imaginare-Imaginare Londschaft, az effajta képből is kettő akad. A táj képzeleti voltáról (hiszen melyik festői táj nem az?) az egymásra torló, a színek térelválasztását kifejező alkotói módszer tanúskodik, a színekké élt világ egy festői magatartás, egy a szó legszorosabb értelmében vett világ-szemlélet révén lesz képpé, színné, színeknek nem halmozává, hanem megszerkesztett rendjévé. A Renddé, amelyben otthonra lelhet a képzelgés, a képzelődés, a mese, valamint mindaz a látványelem, amely a szétszedett és a képzeletben összerakott látványelemek összegzéseként a vászonra kerülhet. Akár szimbolikusnak is minősíthetnők ezt a festői világot, amelyben a festőnő egyszerre kézműves és gondolkodó, része is teremtője az univerzumnak.

Miklóssy Mária vékony, ám annál tartalmasabb album-katalógusa nagyívű törekvésről, megszenvedett harmóniáról hoz hírt. A magyar festészet jelenkorának számottevő értéke.